

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta

Päätöspäivämäärä 11.03.2025 § 18

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalaakunta, 11.03.2025

§ 18

Uhkasakon tuomitseminen, Voimakatu, Lahti

1620/11.01.00.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristönsuojelutarkastaja Mirja Mynttinen p. 044 483 1954

Päätös

Lautakunta jätti asian käsittelemättä esittelijän peruutettua päätösehdotuksen.

Esittelijä

rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lahden kaupungin rakennus- ja ympäristölupalaakunta tuomitsee 6.9.2022 § 50 asettamansa uhkasakon ja määrää kiinteistön 398-15-489-3 omistajan [REDACTED] maksamaan 7 500 euron uhkasakon. Uhkasakon määrää on pienennetty, koska päävelvoitetta on osittain noudatettu.

Käsittely

Asian käsittelyn kuluessa esittelijä peruutti päätösehdotuksen.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden rakennus- ja ympäristölupalaakunta määräsi kokouksessaan 6.9.2022 (§50) kiinteistönomistajan ja jätteenhaltijan [REDACTED] toimittamaan viimeistään 31.12.2022 mennessä kiinteistöllä (398-15-489-3, osoitteessa [REDACTED], Lahti) olevat vaaralliset jätteet asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn, jolla on ympäristölupa kyseisten jätteiden vastaanottoon, tai toimijalle, joka on hyväksytty

jätehuoltorekisteriin tai jolla on merkitsemisen perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä. Määräys koski myös altaissa olevia sakkoja. Mikäli osa jätteistä olisi luokiteltavissa käyttökelpoisiksi kemikaaleiksi, tuli ne toimittaa viimeistään 31.12.2022 mennessä paikkaan, jossa aineita voidaan hyödyntää asianmukaisesti. Jätteiden ja mahdollisten aineiden eteenpäin toimituksesta tuli esittää Lahden ympäristöpalveluille dokumentaatio eli jätteiden osalta siirtoasiakirjat ja kemikaalien osalta muu siirtodokumentaatio.

Lautakunta tehosti edellä annettua päävelvoitetta (määräystä) jätelain 129 §:n ja uhkasakkolain (1113/1990) 6 §:n perusteella asetetulla uhkasakolla. Lautakunta asetti määräyksen tehosteeksi 15 000 euron uhkasakon.

Asian käsittelyvaiheet

Kiinteistöllä 398-15-489-3 osoitteessa [REDACTED] Lahti on toiminut metallikappaleiden sähkösinkitystä harjoittanut Lahden Sähkösinkitys Oy. Lahden kaupungin ympäristölautakunta on myöntänyt pintakäsittelytoiminnalle 3.6.1997 jätelain mukaisen jäteluvan. Hämeen ympäristökeskus on myöntänyt toiminnalle ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan 25.5.2007. Ympäristösuojauksia koskeneiden puutteiden vuoksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto on peruuttanut ympäristöluvan päätöksellään 19.7.2017. Yhtiö valitti päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO). Yhtiön ympäristölupa raukesi KHO:n päätöksen perusteella 12.12.2019 ja yhtiö lopetti toiminnan maaliskuun lopussa 2020 ja hakeutui konkurssiin, joka alkoi 31.3.2020. Konkurssi raukesi varojen puutteeseen 24.9.2020. Päijät-Hämeen käräjäoikeuden 17.3.2022 antaman tuomion (syyte: ympäristön turmeleminen, syyte hylätty) mukaan yhtiön käsittelyaltaissa on ollut noin 50 kuutiometriä tuotannossa käytettyjä vaaralliseksi jätteeksi luokiteltavia kemikaaleja, jotka on jätetty altaisiin.

Hämeen ELY-keskus on antanut Lahden Sähkösinkitys Oy:lle kaupparekisteristä poistamisen jälkeen kehotuksen 17.11.2020 toimittamaan viipymättä, kuitenkin viimeistään 31.12.2020 mennessä, varastoidut vaaralliset nestemäiset ja kiinteät asianmukaiseen kierrätys- tai käsittelylaitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseessä olevan jätteen käsitteleminen tai kierrättäminen.

██████ osti kiinteistön 23.2.2021 ulosottolaitokselta. Aiemman ympäristöluvanvaraisen toiminnan päättymisen jälkeen Hämeen ELY-keskus siirsi vaarallisten jätteiden valvonnan Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 12.3.2021. Kohteen valvontaa on tehty Hämeen ELY-keskuksen, Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen ja Lahden ympäristöpalveluiden toimesta.

Kiinteistöllä on pidetty aiemmin useita tarkastuksia ympäristöluvan voimassa ollessa sekä ympäristöluvan raukeamisen jälkeen.

Kiinteistöllä on pidetty tarkastuksia, joista on laadittu tarkastuspöytäkirjat. Lahden ympäristöpalvelut on tehnyt kiinteistöllä valvontatarkastukset 14.1.2021, 22.6.2021, 31.3.2022 ja 23.8.2024.

Viimeisimmän 23.8.2024 pidetyn tarkastuksen perusteella kiinteistöllä sijaitsevassa rakennuksessa on edelleen IBC-kontteja seuraavasti:

- yhteensä 28 m³ (kpl), joista 19 m³ sinkkikylpynestettä ja 9 m³ lipeänestettä.
- yksi muovisista IBC-konteista oli avoin (päältä leikattu avoimeksi).

Kiinteistön omistaja on toimittanut kahdesta jatkokäsittelyyn toimitetusta jäteerästä dokumentit Lahden ympäristöpalveluille. 19.10.2022 on toimitettu suolahappojätettä 3590 kg ja 17.1.2023 4420 kg suolahappojätettä. Molemmat erät on toimitettu Kierto Ympäristöpalveluille.

Kiinteistöllä 23.8.2024 pidetyn tarkastuksen perustella Lahden ympäristöpalvelut on edelleen kehottanut:

- Toimittamaan tarkastusmuistiossa kuvatut vaaralliset jätteet asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn, jolla on ympäristölupa kyseisten jätteiden vastaanottoon, tai toimijalle, joka on hyväksytty jätehuoltorekisteriin tai jolla on merkitsemisen perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä.
- Toimittamaan mahdollisesti kemikaaleiksi kelpaavat aineet asianmukaiseen käyttöpaikkaan.
- Esittämään nesteiden ja sakkojen toimituksesta dokumentaatio eli jätteiden osalta siirtoasiakirjat ja kemikaalien osalta muu siirtodokumentaatio.

Toimenpiteet tuli toteuttaa 4.10.2024 mennessä.

Kuuleminen uhkasakon tuomitsemisesta

Ennen uhkasakon tuomitsemista kiinteistön omistajalle on varattu mahdollisuus kirjallisen selityksen antamiseen asian ratkaisemiseen vaikuttavista tekijöistä.

Selityspyyntökirje ja tarkastusmuistio 23.8.2024 toimitettiin saantitodistuskirjeellä 11.9.2024.

Kiinteistönomistaja toteaa 4.10.2024 antamassaan selityksessä mm. seuraavaa:

Olen hankkinut noin 3-4 m³:n muovisen säiliön, johon tyhjennän osan lipeä pohjaisista pesuaineista IBC-konteista.

Sinkkikylvyt, jotka ovat IBC-konteissa, ovat tämän kuukauden loppuun menessä lähdössä Padasjoki Chrome Plating Oy:lle.

Uhkasakon tuomitseminen asetettua pienempänä

Uhkasakkolain 11 §:n mukaan uhkasakko voidaan tuomita asetettua pienempänä, jos päävelvoitetta on olennaiselta osalta noudatettu tai velvoitetun maksukyky on merkittävästi alentunut taikka uhkasakon määrän alentamiseen on muu perusteltu syy.

Ympäristöpalveluille toimitettujen dokumenttien perusteella voidaan todeta, että päävelvoitetta vaarallisten jätteiden poistoimittamisesta kiinteistöltä on osin noudatettu, kun suolahapot on toimitettu Kierto Ympäristöpalvelut Oy:lle. Lisäksi on tarkoitus toimittaa 10 m³ sinkkikylpynesteitä Padasjoella toimivalle pintakäsittelylaitokselle. Laitos on ympäristöluvanvarainen (ELY:n valvoma). Sinkkikylpynesteiden vienti ko. laitokselle edellyttää vielä eräiden ympäristölupamääräysten toteutumista. Lipeän määrästä arvioidaan, että kiinteistönomistajan omaan suunniteltuun käyttöön menisi 5 m³. Näin ollen osalle nesteistä on esitetty suunnitelmallista käyttöä ja osalle ei. Tämän perusteella 15 000 euron uhkasakko esitetään tuomittavaksi asetettua pienempänä. Uhkasakon tuomitsemispäätöksen valmistelussa on huomioitu myös vaarallisten jätteiden käsittelyhinnat. Uhkasakko esitetään pienennettäväksi 7 500 euroon.

Päätöksen perustelut

Uhkasakkolain 10 §:n mukaan uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä.

Edellytyksenä uhkasakon tuomitsemiselle maksettavaksi on, että uhkasakon asettamista koskeva päätös on lainvoimainen, jollei päätöstä ole säädetty tai määrätty noudatettavaksi muutoksenhausta huolimatta. Uhkasakon asettamista koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Uhkasakkolain 7 §:n 1 momentin mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta.

Kiinteistönomistajaan kohdistettu uhkasakko voidaan tuomita maksettavaksi, koska päävelvoitetta ei ole kokonaisuudessaan noudatettu ja asianosaisella on ollut tosiasiallinen ja oikeudellinen mahdollisuus huolehtia velvoitteen noudattamisesta. Selityksessä päävelvoitteen noudattamatta jättämiselle ei ole esitetty mitään pätevää syytä.

Uhkasakkolain 13 §:n mukaan uhkasakkoa ei saa tuomita maksettavaksi, ellei sen tuomitsemisen johdosta asianosaiselle ole varattu tilaisuutta 22 §:ssä tarkoitetun selityksen antamiseen kahden vuoden kuluessa siitä, kun uhkasakon asettamispäätös on saanut lainvoiman ja päävelvoitteen täyttämistä koskeva määräaika on päättynyt, taikka jos päävelvoitetta on noudatettava määrätystä ajankohdasta alkaen, kahden vuoden kuluessa siitä, kun päävelvoitetta on rikottu.

Asianosaista on kuultu (11.9.2024) kahden vuoden kuluessa siitä, kun uhkasakon asettamispäätös sai lainvoiman 23.10.2022.

Tehdyillä tarkastuksilla on seurattu ja pidetty kirjaa kiinteistöllä olevista vaarallisista jätteistä.

Jätelain (646/2011) 72 §:n roskaamiskiellon mukaan ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä koneita, laitteita, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää aineita siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n mukaan roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

Jätelain 13 §:n mukaan jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti. Jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Jätelain 5 §:n 1 momentin mukaan jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka haltija on poistanut käytöstä tai aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta katsoo, että uhkasakon tuomitseminen on tarpeen, koska vaarallisten jätteiden poistoimittamiseen velvoitettu kiinteistönomistaja ei ole korjannut lainvastaista menettelyään määräyksestä huolimatta. Uhkasakko tuomitaan kuitenkin pienennettynä, koska päävelvoitetta on osittain noudatettu.

Päätöksen täytäntöönpano

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuimien voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Sovelletut oikeusohjeet

Jätelaki (646/2011): 5 §, 13 §, 72 §, 73 §, 75 §, 126 §, 129, 139 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 16 §, 17 §

Uhkasakkolaki (1113/1999): 7-8 §, 10-11 §, 13 §, 18-19 §, 22-24 §

Hallintolaki (434/2003): 32-34 §, 36 §

Laki viranomaistoiminnan julkisuudesta (621/1999): 24.1 § kohta 25

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta

Päätöspäivämäärä 11.03.2025 § 18

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote + tilisiirtolomake uhkasakon maksamista varten:

Kiinteistönomistaja [REDACTED], todisteellinen tiedoksianto (haastemies)
saantitodistuksin

Lainvoimainen ote + sakkoluettelo: Oikeusrekisterikeskus

Lainvoimainen ote: Maanmittauslaitos